

Μέρος πρώτο

Ταξίδι στην Αμαζονία του Ισημερινού

Γράφει: Γιάννης Φίλης - 20 Ιανουαρίου 2014 10:56 πμ - [Σχολιάστε](#)

Η πτήση από το Κίτο, την πρωτεύουσα του Ισημερινού, στην Κόκα (el Coca) διαρκεί 25 λεπτά. Σ' αυτό το διάστημα από μία πολύβουη

πόλη μετατίθεται κανείς στη ζούγκλα του Αμαζονίου, αλλά και στη ζούγκλα των εταιρειών πετρελαίου.

Η Κόκα είναι η πρωτεύουσα της επαρχίας Ορελάντα του Ισημερινού, χτισμένη στις όχθες του ποταμού Νάπο, με πληθυσμό πάνω από 30.000. Το περίφημο Πάρκο Γιασουνί (Yasuni) βρίσκεται νοτιοανατολικά. Η σύζυγός μου κι εγώ μπήκαμε σε κανό μήκους κάπου δέκα μέτρων με εξωλέμβια μηχανή που οδηγούσε ο Εκτωρ ο ξεναγός μας. Ο Εκτωρ είναι ιθαγενής με σπουδές στην ανθρωπολογία και γνώσεις βιολογίας. Στις τέσσερις ώρες της διαδρομής στον ποταμό Νάπο διανύσαμε 120 χιλιόμετρα. Ο ποταμός έχει πλάτος 2 χιλιόμετρα και μέγιστο βάθος 9 μέτρα. Η βλάστηση πυκνή στις όχθες. Τη διακόπτουν μικροί οικισμοί με καλύβες ή βάρβαρες εγκαταστάσεις πετρελαίου.

Η διαδρομή με το πλοιάριο είναι ελικοειδής. Παντού στον Νάπο βλέπεις πεσμένους κορμούς δέντρων που τους έχει παρασύρει το ποτάμι και πρέπει το ταχύπλοο σκάφος να τους αποφεύγει. Κάποιοι είναι ξεριζωμένοι με τα κλαδιά μέσα στο νερό και τις ρίζες στον αέρα σαν να ζητούν βοήθεια, άλλοι είναι κάτω από το νερό σαν ύφαλοι, και άλλοι έχουν τα κλαδιά έξω από το ποτάμι σαν τεράστια ανθοδέσμη που διακοσμεί τον θολό ποταμό. Ο Εκτωρ οδηγεί με το βλέμμα σε εγρήγορση κι ένας νεαρός στην πλήρη ειδοποιεί αν δει κάτι ασυνήθιστο. Τα νερά είναι γεμάτα λευκούς αφρούς από τις σαπωνίνες που ελευθερώνονται από τις ρίζες κάποιων φυτών. Οι ιθαγενείς τις χρησιμοποιούν ως φυσικό απορρυπαντικό. Στο τέλος της διαδρομής μπήκαμε σε μικρό παραπόταμο. Φτάσαμε στον καταυλισμό μας στην Πανιακότσα (Pañacocha). Η βλάστηση ακόμη πιο πυκνή, στα δέντρα πίθηκοι και πουλιά και η ήρεμη λίμνη καθρεφτίζει έναν κόσμο συμμετρικό γεμάτο κραυγές του δάσους.

Η εμπειρία του Αμαζονίου είναι σαν την εμπειρία ενός βραδεμβούργιου κονσέρτου, βιώνεται αλλά δεν περιγράφεται εύκολα με λέξεις. Η βροχή έρχεται ξαφνικά βροντώδης, καταγιστική, εξισωτική και το δάσος γεμάτο κραυγές. Προς το βράδυ οι ήχοι των εντόμων και βατράχων παίρνουν τη θέση των πουλιών και των πιθήκων. Όλοι μοιράζονται τον μοναδικό και εύθραστο τούτο κόσμο ακριβοδίκαια χωρίς δολάρια και μετοχές στο χρηματιστήριο. Η νύχτα πέφτει βιαστική θυμίζοντας ότι η μαγεία πραγματώνεται μέσα από κύκλους. Γράφω με το φως κεριού και η βροχή θέλει να το αφανίσει. Μένουμε σε μία καλύβα με στέγη από μπαμπού και φύλλα. Δεν υπάρχει ηλεκτρισμός και ζεστό νερό. Τη νύχτα ακούς τη βροχή και τους ήχους του τροπικού δάσους.

Το Γιασουνί είναι μία από τις πλουσιότερες περιοχές του πλανήτη σε βιοποικιλότητα. Η UNESCO το ανακήρυξε παγκόσμιο μνημείο της φύσης. Στο Πάρκο συναντά κανείς 4.000 είδη φυτών, 610 είδη πτηνών, 173 είδη θηλαστικών, 382 είδη ψαριών και 121 είδη ερπετών. Οι κυρίαρχοι όμως των τροπικών είναι τα έντομα, η κινητήρια δύναμη της ζωής. Το Πάρκο έχει 100.000 είδη εντόμων.

Το δάσος σ' όλες του τις περιοχές κατοικείται από φυλές ιθαγενών. Παλαιότερα αυτοί οι άνθρωποι δεν είχαν προβλήματα επισιτισμού ή άλλων αναγκών. Οτιδήποτε χρειαζόνταν, τροφή, φάρμακα, εργαλεία, κατάλυμα, μεταφορικό μέσο το έβρισκαν στο δάσος. Με την είσοδο του δυτικού πολιτισμού άρχισαν τα προβλήματα και οι διακρίσεις. Οι μιγάδες ή μεστίζο των πόλεων συχνά τους θεωρούν κατώτερους και απολίτιστους. Μια παραλλαγή της αρχαίας ιστορίας όπου οι άνθρωποι αισθάνονται ανώτεροι υποβιβάζοντας τους άλλους.

Η κυβέρνηση θέλει να "εκπολιτίσει" τους ιθαγενείς και τους έχτισε δύο πολύ μικρές σύγχρονες "πόλεις της χιλιετίας", όπως τις ονόμασε. Μερικές δεκάδες σπίτια που σου φέρνουν κατάθλιψη με την ομοιομορφία τους, με κόστος το καθένα 80.000 δολάρια. Οι ιθαγενείς ρώτησαν πού θα μεγαλώνουν τα ζώα τους και πώς θα ψαρεύουν και πώς θα καλλιεργούν τη γη και εγκατέλειψαν αμέσως τα σύγχρονα σπίτια και γύρισαν στον παραδοσιακό τρόπο ζωής τους. Ο Εκτωρ μας λέει ότι η κυβέρνηση θα βρει τους ιθαγενείς εμπόδιο στα σχέδιά της να παραδώσει την περιοχή στις εταιρείες πετρελαίου. Εδώ μόνο τα μισά παιδιά πάνε στο δημοτικό σχολείο και λιγότερα από 5% πηγαίνουν στο πανεπιστήμιο. Ο Εκτωρ μιλά πολύ καλά Αγγλικά και γνωρίζει καλά τον δυτικό πολιτισμό. Εκτός των άλλων είναι ακτιβιστής για τα δικαιώματα των ιθαγενών, της διατήρησης του τρόπου ζωής τους και της διατήρησης του περιβάλλοντος.

Συνεχίζεται...